

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน

เศรษฐศาสตร์

ม.
๕-๖

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕-๖

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ผู้เรียบเรียง

รศ.จรินทร์ เทศวานิช
รศ.ดร.สุชาดา ตั้งทางธรรม
รศ.สุนทียพย นุญสมบัติ

ผู้ตรวจ

ผศ.ดร.สุจิตรา ชำนิวิทย์กรณ์
ผศ.ดร.ธนารักษ์ เหล่าสุทธิ
นางสาวเยาวลักษณ์ อักษร

บรรณาธิการ

นายสมเกียรติ ภูระหงษ์

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ
ปีที่พิมพ์ ๒๕๖๗

พิมพ์ครั้งที่ ๑

จำนวนพิมพ์ ๓๐,๐๐๐ เล่ม

ISBN : 978-616-606-054-6

รหัสสินค้า ๓๐๑๓๐๓๔

อักษ

www.aksorn.com

จัดพิมพ์และจำหน่ายทั่วประเทศโดย

บริษัท อักษรเจริญทัศน์ อจก. จำกัด

142 ถนนตะนาว เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200

โทร. 0 2622 2999 (อัตโนมัติ 20 คู่สาย)

พิมพ์ที่ : บริษัท ไทยรับเกลา จำกัด โทร. 0 2903 9101-6

คำนำ

เศรษฐศาสตร์เป็นวิชาที่ให้ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ที่เกี่ยวกับการผลิต การแจกจ่าย การแลกเปลี่ยน และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดเพื่อสนองความต้องการอันไม่จำกัดของมนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ รวมทั้งการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต นอกจากนี้ ยังให้ความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจต่าง ๆ ของโลก และการร่วมมือการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของไทยและของโลก

สำหรับหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน เศรษฐศาสตร์เล่มนี้ จะสัมพันธ์กับตัวชี้วัด ม.๔-๖ ดังนี้

- อภิปรายการกำหนดราคาและค่าจ้างในระบบเศรษฐกิจ
- ตระหนักถึงความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อเศรษฐกิจ สังคมของประเทศ
- ตระหนักถึงความสำคัญของระบบสหกรณ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับชุมชนและประเทศ
- วิเคราะห์ปัญหาทางเศรษฐกิจในชุมชนและเสนอแนวทางแก้ไข
- อธิบายบทบาทของรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายการเงิน การคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ
- วิเคราะห์ผลกระทบของการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีผลต่อสังคมไทย
- วิเคราะห์ผลดี ผลเสียของความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในรูปแบบต่าง ๆ

ผู้เรียบเรียงได้ทำการเรียบเรียงเนื้อหาให้ตรงตามตัวชี้วัดและสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้แกนกลาง และตัวชี้วัดระหว่างทางและ**ตัวชี้วัดปลายทาง** กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ จัดแบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยการเรียนรู้ แต่ละหน่วยการเรียนรู้จะมีสาระความรู้ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ รวมถึงมีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การเกิดสมรรถนะสำคัญ

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน เศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ เล่มนี้ จะช่วยอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน ช่วยให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของวิชาเศรษฐศาสตร์ นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ตลอดจนบรรลุผลทางการศึกษาตรงตามที่หลักสูตรกำหนดไว้อย่างมีคุณภาพ

ผู้เรียบเรียง

สารบัญ

หน้า

เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น

- ความสำคัญของวิชาเศรษฐศาสตร์
- ขอบข่าย เป้าหมาย ของการศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์
- ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์
- กิจกรรมทางเศรษฐกิจ
- เศรษฐศาสตร์กับการดำเนินชีวิต

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

ระบบเศรษฐกิจในโลกปัจจุบัน

- หน่วยเศรษฐกิจ
- ระบบเศรษฐกิจ
- ตลาดในระบบเศรษฐกิจ
- การกำหนดราคาในระบบเศรษฐกิจ
- การกำหนดค่าจ้าง อัตราค่าจ้างแรงงานในสังคมไทย และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย

- โครงสร้างเศรษฐกิจไทย
- การพัฒนาทางเศรษฐกิจของไทย
 - ความหมายและความสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจ
 - ปัจจัยสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจ
 - เครื่องชี้วัดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ
 - แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - ความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อสังคมและเศรษฐกิจของไทย
 - การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
 - ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

๑

๒

๕

๗

๘

๑๑

๑๓

๑๔

๑๖

๒๓

๒๘

๔๑

๔๕

๔๖

๔๘

๔๙

๕๐

๕๒

๕๔

๕๘

๕๙

๕๙

๖๒

หน่วยการเรียนรู้ที่

๓

สหกรณ์และการรวมกลุ่มเพื่อการพัฒนาชุมชนของไทย

- สหกรณ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจไทย
- เศรษฐกิจในชุมชนของไทย
 - ลักษณะทั่วไปของชุมชนไทย
 - ปัญหาเศรษฐกิจในชุมชน
 - แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน

๖๗

๖๘

๗๘

๗๘

๗๙

๘๑

หน่วยการเรียนรู้ที่

๔

นโยบายการเงิน การคลัง และการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

- นโยบายการเงินในการพัฒนาเศรษฐกิจ
- นโยบายการคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจ
- บทบาทของรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายการเงินและการคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจ
 - การจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
 - การกระจายรายได้ให้เกิดความเป็นธรรม
 - การสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ
 - การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

๘๗

๘๘

๙๘

๑๐๕

๑๐๕

๑๐๖

๑๐๘

๑๐๙

หน่วยการเรียนรู้ที่

๕

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

- การค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ
- การเงินระหว่างประเทศ
- การเปิดเสรีทางเศรษฐกิจไทยในยุคโลกาภิวัตน์
- องค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่สำคัญในภูมิภาคต่างๆ ของโลก

๑๑๕

๑๑๖

๑๒๐

๑๒๔

๑๓๖

บรรณานุกรม

๑๔๔

บทนำ

เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น

เศรษฐศาสตร์เป็นวิชาที่ศึกษาถึงการนำทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด มาผลิตสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ และแจกจ่ายไปยังบุคคลที่ต้องการ การเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน ผู้เรียนสามารถนำหลักการทางเศรษฐศาสตร์ไปช่วยตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรเพื่อการผลิตและการบริโภคให้ได้ประโยชน์สูงสุด สร้างองค์ความรู้ในการบริหาร และทำให้เกิดความเข้าใจในการใช้นโยบายของรัฐที่ดำเนินการเพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดีให้กับประชาชน

๑. ความสำคัญของวิชาเศรษฐศาสตร์

๑.๑ ความหมายของเศรษฐศาสตร์

เศรษฐศาสตร์เป็นวิชาที่ศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ นับตั้งแต่การเลือกใช้ทรัพยากร การตัดสินใจซื้อสินค้าไปบริโภค การเลือกที่จะประกอบอาชีพ และการปฏิบัติต่อบุคคลต่าง ๆ ที่อยู่ในสังคม ไม่ว่าจะเป็นสังคมเดียวกันหรือต่างสังคมกัน เศรษฐศาสตร์ถือเป็นวิชาหนึ่งของสังคมศาสตร์ ที่ศึกษาปัญหาต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องและที่เกิดขึ้นในสังคม อันเป็นผลมาจากการที่ประชากรจำนวนมากเข้ามาอาศัยอยู่รวมกันเป็นสังคม และมีการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจร่วมกัน

โดยทั่วไปกิจกรรมทางเศรษฐกิจของมนุษย์เกิดขึ้นจากความต้องการ ซึ่งในเบื้องต้นอาจเป็นความต้องการบริโภคสิ่งจำเป็นพื้นฐานเพื่อการยังชีพ เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค ต่อมาความต้องการก็เพิ่มมากขึ้นและไม่จำกัด มนุษย์จึงจำเป็นต้องมีการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดในสังคมมาผลิตสินค้าและบริการ เพื่อสนองความต้องการอันไม่จำกัดของมนุษย์

การที่ทรัพยากรมีจำนวนจำกัด ครัวเรือนและสังคมจึงต้องมีการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ อยู่เสมอ นับตั้งแต่การจัดสรรปันส่วนอาหาร เครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ต่าง ๆ เนื่องจากอาหารบางอย่างมีจำนวนจำกัดและวันหมดอายุ จึงต้องมีการแบ่งให้สมาชิกในครัวเรือนอย่างเหมาะสม และพอดี รวมถึงอุปกรณ์หลายอย่างสามารถใช้ซ้ำและใช้ร่วมกันได้ ซึ่งเป็นการลดปัญหาความสิ้นเปลืองในการใช้ทรัพยากรเพื่อการผลิต

ความรู้จากวิชาเศรษฐศาสตร์จะช่วยให้ผู้บริโภคสามารถตัดสินใจเลือกบริโภคได้อย่างชาญฉลาด

สำหรับในสังคมนั้นก็เช่นเดียวกันกับครัวเรือน ซึ่งในสังคมก็มีทรัพยากร อันได้แก่ ที่ดิน โรงงาน เครื่องจักรและอุปกรณ์ และแรงงานที่จำกัด จึงต้องมีการตัดสินใจในการแบ่งงานกันในสังคมว่าใครจะเป็นผู้ผลิตอะไรแล้วนำไปแจกจ่าย ดังนั้น การบริหารจัดการเกี่ยวกับทรัพยากรจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ เนื่องจากทรัพยากรเป็นสิ่งที่หายากและมีจำนวนจำกัด เป็นเหตุให้ไม่สามารถผลิตสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้คนในสังคมได้ทุกชนิด และในปริมาณที่เพียงพอ

จึงอาจกล่าวได้ว่า เศรษฐศาสตร์เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับมนุษย์และสังคม ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมในการเลือกใช้วิธีการในการนำทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดมาผลิตสินค้าและบริการ เพื่อสนองความต้องการ และหาทางที่จะจำแนกแจกจ่ายสินค้าและบริการไปยังประชาชนในสังคม นำไปสู่การกินดีอยู่ดี และมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล บำบัดความต้องการของคนในสังคม

๑.๒ ความสำคัญของวิชาเศรษฐศาสตร์

เศรษฐศาสตร์เป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในชีวิตประจำวันของทุกคน ไม่ว่าจะเป็นอยู่ในฐานะผู้ผลิต ผู้บริโภค หรือผู้บริหารประเทศก็ตาม เช่น การตัดสินใจของประชาชนว่าจะเลือกทำงานอะไร จะเลือกซื้อสินค้าและบริการอย่างไรจึงจะได้รับความพอใจสูงสุด จะเลือกใช้วิธีการเก็บออม และใช้เงินออมไปลงทุนอย่างไร จึงจะได้ผลประโยชน์ตอบแทนคุ้มค่า คนในสังคมจะมีการติดต่อสัมพันธ์กันในเรื่องการซื้อขายสินค้ากันอย่างไรจึงจะเกิดความเป็นธรรม หรือในระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ จะทำอย่างไรให้เศรษฐกิจของประเทศมีการขยายตัว ประชากรจะมีงานทำ มีรายได้ รวมทั้งการดำเนินงานของภาครัฐในการแก้ปัญหาภาวะเงินเฟ้อ เงินฝืด

ความสำคัญของวิชาเศรษฐศาสตร์ สรุปได้ดังนี้

๑) **ช่วยในการตัดสินใจของประชาชน** เศรษฐศาสตร์มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับบุคคล และเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันมากที่สุด โดยบุคคลจะต้องพยายามหาคำตอบจากปัญหาเศรษฐกิจต่าง ๆ อยู่เสมอ

ในครอบครัว การตัดสินใจในการบริหารรายรับ-รายจ่ายและการออมของผู้ที่เป็นหัวหน้าครอบครัว จะต้องใช้ความรู้ของวิชาเศรษฐศาสตร์มาช่วยตัดสินใจเพื่อบริหารรายรับ-รายจ่ายและเงินออมที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของสมาชิกในครอบครัว

เพื่อความสุขของครอบครัว เราจะต้องวางแผนและตัดสินใจว่า จะใช้รายได้เป็นค่าอาหาร ค่าเสื้อผ้า ค่าเดินทาง ค่าใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยวในแต่ละเดือนเท่าไร จะเลือกเก็บออมเงินเพื่อไว้ใช้จ่ายในยามเกษียณอายุ หรือไว้เป็นทุนการศึกษาเล่าเรียนของบุตร ในอนาคตอย่างไร

ในภาคการผลิต ผู้ผลิตจะต้องมีการตัดสินใจอยู่ตลอดเวลา เพื่อความเจริญรุ่งเรืองของธุรกิจ ลดต้นทุนการผลิต เพื่อเพิ่มกำไรและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพอนามัยที่ดี และต้องแข่งขันกับคู่แข่งทางธุรกิจ ความรู้จากการศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์ จะช่วยทำให้ผู้ผลิตสามารถนำมาใช้ในการบริหารธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ

เราจะเลือกใช้วิธีการอย่างไรดีนะ เพื่อให้มีรายได้สูงและสามารถรักษาสภาพแวดล้อมให้สะอาด เพราะมีการออกกฎหมายให้โรงงานอุตสาหกรรมต้องมีการจัดการมลพิษในโรงงาน ซึ่งอาจส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสินค้าสูงขึ้น ถ้าใครจะได้ประโยชน์ หรือเราจะจ่ายค่าจ้างแรงงานให้น้อยลง หรือจะขึ้นราคาสินค้า

๒) ช่วยสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนเกี่ยวกับนโยบายของรัฐ

ความรู้ทางเศรษฐศาสตร์จะช่วยให้ประชาชนมีความรู้และความเข้าใจในการดำเนินนโยบายทางด้านเศรษฐกิจของรัฐ เช่น

- **ทำไม** รัฐบาลต้องกู้ยืมเงินจากต่างประเทศมาเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ
- **ทำไม** ในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ รัฐบาลจึงกระตุ้นเศรษฐกิจด้วยการจ่ายเงินเพื่อส่งเสริมให้บุคคลหลายกลุ่มนำเงินออกมาจับจ่ายใช้สอย
- **ทำไม** รัฐบาลจึงต้องเลือกให้มีภาวะเงินเฟ้อแทนการที่จะทำให้เกิดปัญหาการว่างงานในประเทศ
- **ทำไม** รัฐบาลจึงต้องเข้าไปแทรกแซงการทำงานของกลไกราคาและการทำงานของระบบตลาด เช่น เข้าไปประกันราคาสินค้าเกษตร การรับจำนำสินค้าเกษตร การควบคุมราคาและมาตรฐานสินค้า

เมื่อประชาชนเกิดความเข้าใจ ก็ย่อมจะให้ความร่วมมือ ซึ่งจะช่วยผลักดันให้นโยบายของรัฐบาลประสบความสำเร็จ ส่งผลให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี

๓) ช่วยสร้างองค์ความรู้ในการบริหารงาน ผู้บริหารระดับต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นระดับหน่วยธุรกิจหรือระดับประเทศ ความรู้ทางเศรษฐศาสตร์จะช่วยให้การวิเคราะห์ข้อเท็จจริงของเหตุการณ์และปัญหาทางเศรษฐกิจ ช่วยให้ผู้บริหารงานในภาครัฐและเอกชนสามารถตัดสินใจได้อย่างมีหลักเกณฑ์และมีเหตุผล โดยเฉพาะการบริหารธุรกิจของภาคเอกชนที่มีเป้าหมายสำคัญ คือ การแสวงหากำไรจากธุรกิจนั้น ๆ โดยการบริหารจัดการต้นทุนให้มีค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด ซึ่งความรู้ทางวิชาเศรษฐศาสตร์จะช่วยให้การบริหารรายรับและต้นทุนได้อย่างเหมาะสม

๔) ช่วยสร้างผลประโยชน์ให้กับประเทศชาติ ความรู้ทางเศรษฐศาสตร์จะช่วยรักษาผลประโยชน์ของชาติในเศรษฐกิจระหว่างประเทศได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะในปัจจุบันซึ่งเป็นยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการเปิดเสรีทางการค้าอย่างกว้างขวาง ความเข้าใจในเรื่องการค้า การลงทุน จะช่วยให้มีการวางแผนเศรษฐกิจและการค้ากับต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประเทศชาติก็จะได้รับประโยชน์ ประชาชนจะมีงานทำ มีรายได้สูงขึ้น และช่วยให้มาตรฐานการครองชีพสูงขึ้นตามไปด้วย

ดังนั้น กล่าวได้ว่าการศึกษาศาสตร์จะช่วยให้การตัดสินใจของประชาชนในเชิงเหตุผลทางเศรษฐกิจได้อย่างเหมาะสม ช่วยสร้างความเข้าใจในนโยบายทางเศรษฐกิจของรัฐ สร้างองค์ความรู้ทางเศรษฐศาสตร์ให้กับผู้บริหารในองค์กร และสร้างผลประโยชน์ให้กับประเทศ

๒. ขอบข่าย เป้าหมาย ของการศึกษาวិชาเศรษฐศาสตร์

๒.๑ ขอบข่ายของการศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์

ขอบข่ายของการศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์ สามารถจำแนกได้ ๒ ลักษณะ คือ จำแนกตามเนื้อหาของวิชาเศรษฐศาสตร์ และจำแนกตามการวิเคราะห์ปัญหา ดังนี้

๑) จำแนกตามเนื้อหาของวิชาเศรษฐศาสตร์ สามารถจำแนกได้ ดังนี้

๑.๑ เศรษฐศาสตร์จุลภาค (microeconomics) เป็นการศึกษาถึงพฤติกรรมทางเศรษฐกิจในส่วนย่อย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจทั้งระบบ เกี่ยวกับการบริโภค การเป็นเจ้าของทรัพย์สินและพฤติกรรมขององค์กรธุรกิจหรือผู้ผลิต การศึกษาถึงการจัดสรรทรัพยากรในการผลิตสินค้าและบริการ การกำหนดราคาสินค้า การกระจายสินค้าจากผู้ผลิตไปยังผู้บริโภค โดยที่เศรษฐศาสตร์จุลภาคเป็นการศึกษาเกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องของหน่วยบริโภคและหน่วยผลิต (หน่วยธุรกิจ)

๑.๒ เศรษฐศาสตร์มหภาค (macroeconomics) เป็นการศึกษาถึงพฤติกรรมทางเศรษฐกิจโดยรวม เกี่ยวกับเรื่องรายได้และรายจ่ายประชาชาติ การจ้างงาน การออม การลงทุน การเงิน การค้ากับต่างประเทศ และการพัฒนาเศรษฐกิจ เป็นการศึกษาปัญหาต่าง ๆ ที่กว้างกว่าเศรษฐศาสตร์จุลภาค เพราะไม่เพียงแต่ศึกษาปัญหาที่กระทบถึงเฉพาะบุคคลหรือหน่วยธุรกิจแห่งใดแห่งหนึ่งเท่านั้น แต่จะศึกษาปัญหาที่กระทบถึงหน่วยการผลิตและอุตสาหกรรมทั้งหมด การศึกษาโดยรวมนี้จะได้อธิบายถึงอิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อรายได้ประชาชน รวมทั้งค้นหาเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อช่วยให้การรักษาสถียรภาพทางเศรษฐกิจมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

๒) จำแนกตามการวิเคราะห์ปัญหา สามารถจำแนกได้ ดังนี้

๒.๑ เศรษฐศาสตร์ทางทฤษฎี (positive economics) หรือที่เรียกว่า เศรษฐศาสตร์ตามความเป็นจริงหรือเศรษฐศาสตร์พรรณนา (descriptive economics) เป็นการมุ่งอธิบายเรื่องที่เกิดขึ้น เรื่องที่เป็นอยู่ และเรื่องที่จะเกิดขึ้นว่าเป็นอย่างไร จากผลที่บุคคลหรือสังคมตัดสินใจเลือกการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งลงไป นั่นคือ การแสดงถึงความสัมพันธ์ของสาเหตุกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละพฤติกรรม เช่น การอธิบายถึงสาเหตุของการเกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ซึ่งมีพื้นฐานปัญหาจากภาวะเศรษฐกิจภายนอกประเทศ ทำให้ไม่สามารถส่งสินค้าไปยังต่างประเทศได้ตามเป้าหมาย จึงต้องลดปริมาณการผลิตลง ลดการจ้างงาน ส่งผลให้อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

การประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจร่วมกัน ผู้ประกอบการจะต้องร่วมกันตัดสินใจในการผลิตสินค้าเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๒.๒) เศรษฐศาสตร์บรรทัดฐาน (normative economics) หรือที่เรียกว่า เศรษฐศาสตร์ที่ควรจะเป็นหรือเศรษฐศาสตร์นโยบาย (policy economics) เป็นการมุ่งกล่าวถึงสิ่งที่ควรจะมีหรือควรจะเป็น โดยอาจจะเกิดขึ้นหรือไม่เป็นไปตามที่คาดหมายไว้ก็ได้ เช่น การขึ้นค่าแรงขั้นต่ำสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของแรงงานในภาพรวมได้ ซึ่งนับว่าเป็นเจตนาธรรมที่ดีที่ต้องการให้แรงงานมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และช่วยลดปัญหาช่องว่างความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของประชากร และเป็นการกระจายรายได้ที่เป็นธรรม ในอีกแง่หนึ่งการขึ้นค่าแรงขั้นต่ำอาจนำไปสู่การที่ภาคธุรกิจต้องย้ายฐานการผลิต ซึ่งหมายถึง การที่แรงงานบางกลุ่มอาจต้องตกงาน รวมถึงการผลิตที่มีต้นทุนสูงขึ้น เนื่องจากการปรับค่าแรงทำให้ราคาสินค้าและบริการมีการปรับตัวสูงขึ้นตามไปด้วย และผลที่ตามมาคือ ประชาชนรวมถึงแรงงานจำเป็นต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายที่มากขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

๒.๒ เป้าหมายของวิชาเศรษฐศาสตร์

เศรษฐศาสตร์เป็นวิชาที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะในปัจจุบันและอนาคตที่จำนวนประชากรของประเทศมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ แต่ทรัพยากรที่มีจำนวนจำกัดได้ถูกใช้ไปอย่างรวดเร็ว การนำเอาหลักการทางเศรษฐศาสตร์มาประยุกต์ใช้กับการจัดการทรัพยากรจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็น ไม่ว่าจะเป็นผู้บริโภค ผู้ประกอบการผลิต และผู้บริหารในองค์กรของรัฐ ดังนั้น เป้าหมายของวิชาเศรษฐศาสตร์จึงมุ่งเน้นการให้ความรู้แก่บุคคลกลุ่มดังกล่าวข้างต้น ดังนี้

เป้าหมายของวิชาเศรษฐศาสตร์

ผู้ประกอบการผลิต

ผู้บริหารในองค์กรของรัฐ

ผู้บริโภค

ช่วยให้ผู้บริโภครู้จักการตัดสินใจเลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดในการบริโภคและใช้ในทางที่ดีที่สุด เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในอนาคต รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ และสามารถปรับตัวภายใต้ความผันผวนทางเศรษฐกิจได้

ผู้ประกอบการผลิต

ช่วยให้ผู้ประกอบการมีความรู้ความสามารถในการวางแผนการผลิต การพยากรณ์การผลิตเพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างถูกต้อง ในขณะเดียวกันก็มีความสามารถในการประยุกต์ใช้ปัจจัยการผลิต เพื่อทำให้เกิดกำไรมากที่สุด และสามารถแข่งขันกับธุรกิจอื่น ๆ ได้

ผู้บริหารในองค์กรของรัฐ

ช่วยให้ผู้บริหารในองค์กรของรัฐมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสมและคุ้มค่า มีความสามารถในการวางแผนนโยบายเพื่อสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ รู้จักใช้นโยบายและมาตรการต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ รวมทั้งการสร้างโครงการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้

๓. ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์

ในปัจจุบันประเทศต่าง ๆ มักจะประสบปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่คล้ายคลึงกัน เนื่องจากความไม่พอดีกันระหว่างความต้องการของมนุษย์และสิ่งที่จะมาตอบสนองความต้องการ โดยในระยะแรก ๆ มนุษย์มีความต้องการเพียงปัจจัยขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ที่เรียกว่า ปัจจัยสี่ อันได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค ต่อมาเมื่อได้รับปัจจัยพื้นฐานแล้ว มนุษย์ยังมีความต้องการอื่น ๆ ตามมาอีกมากมายไม่มีวันจบสิ้น สิ่งที่มนุษย์นำมาตอบสนองความต้องการ คือ สินค้าและบริการ ซึ่งสร้างขึ้นมาจากทรัพยากรในโลกที่มีอยู่อย่างจำกัด ในหลายกรณีก็ไม่สามารถผลิตสินค้าเพื่อสนองความต้องการได้หมด จึงเกิดปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์

ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์

What

จะผลิตสินค้าอะไร เนื่องจากทรัพยากรมีจำกัด ทำให้ไม่สามารถผลิตสินค้าและบริการได้ทุกชนิดเพื่อสนองความต้องการของสังคมได้หมด จึงต้องเลือกว่าจะผลิตสินค้าและบริการประเภทใดบ้าง จำนวนเท่าไร เช่น ถ้าเลือกผลิตข้าวมาก ก็จะสามารถผลิตข้าวโพดได้น้อย เนื่องจากที่ดินที่ใช้เพาะปลูกมีจำกัด

How

จะผลิตอย่างไร จะใช้วิธีการผลิตแบบใด ต้องใช้ปัจจัยการผลิตอะไรบ้าง จึงจะทำให้เกิดกำไรและมีประสิทธิภาพมากที่สุด เช่น ในการผลิตกระแสไฟฟ้า ต้องพิจารณาว่าจะผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานน้ำ น้ำมัน แก๊สธรรมชาติ หรือพลังงานนิวเคลียร์ และมีวิธีการผลิตอย่างไร

For whom

จะผลิตเพื่อใคร เมื่อมีการผลิตสินค้าและบริการมาแล้ว ใครจะเป็นผู้ใช้และจะแจกจ่ายสินค้าไปยังผู้ใช้อย่างไร

จากปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจทั้งสามประการข้างต้น ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ กับสังคมมากมาย เป็นต้นว่า การตัดสินใจเลือกผลิตสินค้าชนิดหนึ่งออกมาจนล้นตลาด ทำให้ราคาสินค้าชนิดนั้นลดลงจนเป็นที่เดือดร้อนของผู้ผลิต ขณะเดียวกันก็ทำให้สินค้าบางชนิดขาดแคลน จนเกิดผลกระทบต่อผู้บริโภค หรือการเลือกใช้วิธีการผลิตที่ไม่เหมาะสมกับประชากรของประเทศ เช่น การเลือกใช้วิธีการผลิตโดยนำเครื่องจักรมาใช้แทนแรงงาน ทำให้เกิดปัญหาการว่างงานและการกระจายรายได้ที่ไม่เหมาะสม และในที่สุดก็ขยายขอบเขตกว้างขวางซึ่งเป็นปัญหาสังคมเพิ่มมากขึ้น หรือการผลิตสินค้าเพื่อสนองความต้องการของคนกลุ่มน้อยบางกลุ่ม โดยละเลยการผลิตเพื่อคนหมู่มาก ก็อาจเกิดปัญหาความไม่เป็นธรรมทางสังคมได้เช่นกัน

๔. กิจกรรมทางเศรษฐกิจ

ในกระบวนการทางด้านเศรษฐศาสตร์ เริ่มต้นจากการทำงานของคนในสังคมเพื่อผลิตสินค้าและบริการแล้วนำไปซื้อขายแลกเปลี่ยนกันที่ตลาดเพื่อการบริโภค และผลจากการทำงานของ คนในสังคมก็จะได้รับผลตอบแทนจากการทำงานทั้งในรูปของค่าจ้าง ค่าเช่า ดอกเบี้ย และกำไร ดังนั้น กิจกรรมต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในทุกสังคม จึงเป็นเรื่องเกี่ยวกับการผลิต การบริโภค การกระจายและการแลกเปลี่ยน

๔.๑ การผลิต

การผลิต หมายถึง การสร้างอรรถประโยชน์ของปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ขึ้นมาใหม่ เพื่อก่อให้เกิดสินค้าและบริการต่าง ๆ ที่จะนำไปสนองความต้องการของมนุษย์ รวมไปถึงการเก็บรักษาสินค้า เพื่อให้มีคุณภาพดีขึ้น การเคลื่อนย้ายสินค้าไปสู่ผู้บริโภค นอกจากนี้ การบริการในด้านต่าง ๆ เช่น บริการตัดผม บริการทางการแพทย์ ก็จัดว่าเป็นการผลิตเช่นเดียวกัน

ในการดำเนินการผลิตจะมีหน่วยการผลิตเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งมีอยู่หลายรูปแบบ ทั้งหน่วยการผลิตแบบเอกชนคนเดียวเป็นเจ้าของ แบบห้างหุ้นส่วน แบบบริษัทจำกัด แบบสหกรณ์ และหน่วยการผลิตแบบรัฐวิสาหกิจ

หน่วยการผลิตจะใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่มาทำการผลิต ซึ่งในทางเศรษฐศาสตร์ได้แบ่งทรัพยากรหรือปัจจัยการผลิต ออกเป็น ๔ ประเภท ดังนี้

ทรัพยากรการผลิต

ที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติ

เป็นทรัพยากรที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ที่ดิน แร่ธาตุ ป่าไม้ แม่น้ำ ประเทศที่มีที่ดินและ ทรัพยากรอุดมสมบูรณ์จะได้เปรียบเพราะสามารถ นำมาใช้เป็นปัจจัยในการผลิต ซึ่งผลตอบแทนจากการใช้ ที่ดิน คือ ค่าเช่า

ทุน

เป็นสินค้าทุน เช่น เครื่องจักร อุปกรณ์ โรงงาน รถยนต์ ซึ่งผลตอบแทนจากการใช้ทุน คือ ดอกเบี้ย

แรงงาน

เป็นประชากรในวัยทำงาน เป็นผู้ใช้ แรงงานและกำลังความคิดในการ ผลิตสินค้าและบริการ ซึ่งได้รับ ค่าตอบแทนเป็นค่าจ้าง

ผู้ประกอบการ

เป็นผู้รวบรวมปัจจัยการผลิตเพื่อทำการผลิตให้ได้ ผลผลิตตามวัตถุประสงค์ เป็น ผู้ยอมรับความเสี่ยงจากการผลิต และบริหารจัดการในองค์กรให้ เจริญเติบโต ซึ่งผลตอบแทน ที่ได้รับ คือ กำไร

๔.๒ การบริโภค

การบริโภค หมายถึง การใช้ประโยชน์จากสิ่งของและบริการเพื่อสนองความต้องการของ มนุษย์ เช่น เมื่อหิวก็รับประทานอาหาร เมื่อปวดฟันจากฟันผุ ก็ไปหาทันตแพทย์เพื่อถอนฟัน ดังนั้น การบริโภคอาหารและการถอนฟันจึงถือว่าเป็นการบริโภค เพราะทำให้ผู้บริโภคเกิดความพึงพอใจ และเป็นการตอบสนองความจำเป็นและความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์

นักเศรษฐศาสตร์ได้ให้ความสนใจในเรื่อง การแสวงหาความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิต ของสินค้าและบริการที่ระบบเศรษฐกิจผลิตขึ้น กับความพอใจจากการบริโภคสินค้าและบริการนั้น โดยสมาชิกของสังคม และจะจำแนกแจกจ่ายสินค้าที่ผลิต และจัดสรรผลผลิตทั้งหมดให้กับคนในประเทศและ ต่างประเทศอย่างไรจึงจะก่อให้เกิดประโยชน์มากขึ้น

ตามหลักทั่วไปมนุษย์มีความต้องการอย่าง ไม่จำกัด แต่สินค้าและบริการที่จะใช้สนองความ ต้องการและทรัพยากรที่ใช้ผลิตมีจำนวนจำกัด ไม่เพียงพอสนองความต้องการของทุกคนในสังคม ได้หมด และบุคคลต่าง ๆ ในสังคมก็มีรายได้จำกัด ไม่เพียงพอที่จะซื้อหาสินค้าใช้บริโภคได้ทุกชนิด ด้วยเหตุนี้ ผู้บริโภคจึงมักจะมีการจัดลำดับความต้องการ และเลือกซื้อสินค้าตามรายได้ที่มีอยู่ โดยคำนึงถึงความพอใจสูงสุด ภายใต้รายได้และทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด

เนื่องจากผู้ผลิตสินค้าและบริการเพื่อสนองความต้องการของมนุษย์จะต้องพยายามผลิต สินค้าให้ตรงกับความต้องการและรสนิยมของผู้บริโภคให้ได้มากที่สุด และมีการกระจายสินค้าสู่ผู้บริโภคให้ได้มากที่สุดด้วย เพื่อให้ธุรกิจสามารถสร้างรายได้และทำกำไรสูงขึ้น

อย่างไรก็ตาม ในบางกรณีเมื่อผลิตสินค้าและบริการออกมาแล้ว ก็จะต้องทำการโฆษณา ให้ประชาชนได้รับรู้ถึงคุณลักษณะและรูปแบบของสินค้า เพื่อจูงใจให้ผู้บริโภคเลือกซื้อสินค้า และบริการของตนให้มากกว่าผู้ผลิตรายอื่น โดยการโฆษณาผ่านสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อโทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อบุคคล

ในการโฆษณาสินค้าบางอย่างอาจมีการโฆษณาเกินจริง ในลักษณะของการโอ้อวดสรรพคุณ ของสินค้ามากกว่าประโยชน์ที่จะได้รับจริง ทำให้ผู้บริโภคหลงเชื่อ และอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบจาก การบริโภคสินค้า เนื่องจากขาดความรู้เกี่ยวกับคุณภาพ ราคาสินค้า และภาวะของตลาดในขณะนั้น จึงได้มีพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคให้ได้รับความเป็นธรรมจากการบริโภคสินค้า ดังนี้

การบริโภคเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ผู้บริโภค จะต้องคำนึงถึงความจำเป็น และประโยชน์ ใช้สอย เป็นหลักสำคัญ

- ๑ สิทธิที่จะได้รับฟังข่าวสาร รวมทั้งคำพรรณนาคุณภาพที่ถูกต้องและเพียงพอเกี่ยวกับสินค้าและบริการ เพื่อมิให้หลงผิดในการซื้อโดยไม่เป็นธรรม
- ๒ สิทธิที่จะเลือกซื้อสินค้าหรือบริการโดยความสมัครใจและปราศจากการชักจูงอันไม่เป็นธรรม
- ๓ สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าหรือบริการ ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ในกรณีที่ใช้ตามคำแนะนำตามสภาพของสินค้าหรือบริการ
- ๔ สิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา โดยไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้ประกอบการ
- ๕ สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาและชดเชยความเสียหาย ซึ่งเป็นสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองและชดเชยค่าเสียหาย เมื่อมีการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค

๔.๓ การกระจาย

การกระจาย หมายถึง การแจกจ่ายสินค้าไปยังผู้ที่ต้องการ (ผู้บริโภค) และนำรายได้มาแบ่งสรรให้กับเจ้าของปัจจัยการผลิตที่มีส่วนร่วมในการผลิตสินค้าและบริการ ได้แก่ ที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติ แรงงาน เงิน และผู้ประกอบการ โดยเจ้าของปัจจัยการผลิตเหล่านั้นจะได้รับรายได้เป็นค่าเช่า ค่าจ้าง ดอกเบี้ย และกำไร

๔.๔ การแลกเปลี่ยน

การแลกเปลี่ยน หมายถึง กระบวนการที่เกิดจากบุคคลทั้งสองฝ่ายมีความสมัครใจร่วมกัน ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างกัน โดยมีบุคคลหนึ่งเป็นผู้ครอบครองทรัพย์สินและบริการ มีความเต็มใจและต้องการมอบสิ่งของของตนครอบครองอยู่ให้บุคคลอื่นเพื่อให้ได้สิ่งของที่บุคคลผู้นั้นเป็นเจ้าของด้วยความเต็มใจ โดยมีสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน เช่น เงิน สิ่งของ

เงินถูกกำหนดให้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการที่สังคมทั่วไปให้การยอมรับ และช่วยให้การค้าขายเกิดความสะดวก มีความคล่องตัว

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น การแลกเปลี่ยนโดยใช้เงินเป็นสื่อกลาง ซึ่งเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับให้ใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน เพราะมีความสะดวก มีประสิทธิภาพ และเป็นที่ยอมรับในปัจจุบัน เช่น ไฟฟ้าสับทำเค็กวันเกิดตามคำสั่งซื้อของเตเต ทำให้ไฟฟ้านำเงินของเตเตและเตเตได้รับเค้กวันเกิดจากไฟฟ้า ซึ่งการทำกิจกรรมดังกล่าวมีการกำหนดมูลค่าตามแต่จะตกลงกันโดยใช้เงินเป็นสื่อกลางเพื่อการแลกเปลี่ยน

๕. เศรษฐศาสตร์กับการดำเนินชีวิต

เศรษฐศาสตร์เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของทุกคน เช่น ในการดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียน เมื่อว่างจากการเรียนก็ควรพยายามจัดสรรเวลาว่าจะใช้เวลาไปทบทวนอ่านหนังสือเป็นเวลาที่คุ้มค่า และจะจัดสรรเวลาอย่างไร จะทบทวนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย หรือภาษาอังกฤษดี จะทบทวนวิชาเดียวหรือหลายวิชา และเวลาที่เหลือจะทำอะไรดี จะเล่นเกม ฟาดูโทรทัศน์ ปลูกต้นไม้หรือช่วยทำงานบ้าน ในแต่ละกิจกรรมจะใช้เวลาเท่าไร เนื่องจากเวลาหลังเลิกเรียนมีจำกัด จึงต้องมีการจัดสรรให้มีความเหมาะสมกับความต้องการ

เมื่อนักเรียนสำเร็จการศึกษาออกไปทำงาน นักเรียนจะต้องพยายามเลือกงานที่ตนเองมีความถนัด ตามความสามารถและความสนใจ โดยเลือกงานที่จะทำให้ตนเองได้ผลตอบแทนสูง และเมื่อรับรายได้ในแต่ละเดือนก็ต้องมีการตัดสินใจว่าจะแบ่งสรรรายได้ในแต่ละเดือนอย่างไร เช่น เป็นค่าอาหาร ค่าเสื้อผ้าและเครื่องแต่งตัว ซื้อสินค้าที่จำเป็น การท่องเที่ยวและบันเทิง หรือเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ ตลอดจนการเก็บออมในแต่ละเดือนเพื่อไว้ใช้จ่ายในอนาคต เนื่องจากมีรายได้จำกัดจึงต้องมีการจัดสรรให้เหมาะสม ในขณะเดียวกันก็ต้องคำนึงถึงการออมเพื่อไว้ใช้จ่ายในยามเจ็บป่วยและเกษียณอายุจากการทำงานอีกด้วย ดังนั้น การศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์จะช่วยให้นักเรียนรู้จักการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดในการบริโภค คือ จะใช้จ่ายอย่างไรเพื่อให้เกิดความพอใจและเกิดประโยชน์มากที่สุด สามารถประมาณค่าใช้จ่ายและกำหนดแผนการบริโภค การออม และการทำกิจกรรมอื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสม

ในชีวิตการทำงานและการเป็นผู้บริหาร ภายหลังจากที่ได้ทำงานไประยะเวลาหนึ่ง เราสามารถใช้หลักการทางด้านเศรษฐศาสตร์ไปใช้ในการเลือกสำหรับการตัดสินใจวางแผนการผลิตสินค้าและบริการ การรู้จักเลือกใช้ปัจจัยการผลิต เพื่อให้เกิดกำไรมากที่สุด การรู้จักวิธีการศึกษาแนวโน้มของธุรกิจ การคาดการณ์ภาวะเศรษฐกิจ เพื่อการตัดสินใจอย่างเหมาะสมในอนาคต ขณะเดียวกันการมีความรู้ความเข้าใจเรื่องภาวะเศรษฐกิจของประเทศและของโลก จะช่วยให้เข้าใจในการดำเนินมาตรการทางเศรษฐกิจของรัฐ การให้ความร่วมมือกับรัฐในการผลักดันให้เศรษฐกิจของประเทศมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า เศรษฐศาสตร์เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทุกคน ทั้งการดำเนินชีวิตประจำวัน การตัดสินใจของผู้ประกอบการ ตลอดจนการวางแผนและการแก้ปัญหาเศรษฐกิจของภาครัฐ ความรู้ความเข้าใจทางเศรษฐศาสตร์จะช่วยให้บุคคลนำความรู้เหล่านั้นมาใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้อง และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

? คำถาม ประจำหน่วยการเรียนรู้

๑. บุคคลกลุ่มใดมีความสำคัญในการนำหลักการทางเศรษฐศาสตร์มาประยุกต์ใช้กับการจัดการทรัพยากร อธิบายเหตุผลพร้อมยกตัวอย่างประกอบ
๒. ถ้าผู้บริโภค ผู้ผลิต ตระหนักถึงการนำหลักการทางเศรษฐศาสตร์มาประยุกต์ใช้กับการจัดการทรัพยากร ย่อมส่งผลดีอย่างไร อธิบายเหตุผล
๓. การที่ประชาชนในประเทศใดก็ตาม มีความรู้ความเข้าใจในหลักเศรษฐศาสตร์เป็นอย่างดี จะส่งผลดีต่อการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศนั้นอย่างไร
๔. นักเรียนคิดว่าประเทศต่างๆ สามารถนำหลักเศรษฐศาสตร์มาช่วยแก้ปัญหาในสังคมที่เป็นผลมาจาก ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์ได้อย่างไร พร้อมยกตัวอย่างประกอบ
๕. เนื่องจากทรัพยากรของโลกมีจำนวนจำกัด แต่จำนวนประชากรและความต้องการสินค้าและบริการ ของสังคมนับวันจะสูงเพิ่มขึ้น นักเรียนคิดว่าบทบาทของวิชาเศรษฐศาสตร์จะเข้ามาช่วยในการจัดสรร ทรัพยากรเหล่านี้ได้อย่างไร เพื่อให้ประชาคมโลกได้รับการจัดสรรทรัพยากรได้อย่างเท่าเทียมกัน

กิจกรรม การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

๑. วิเคราะห์ประเด็นที่ว่า “Fast Fashion อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสุดล้ำ แต่นำมาซึ่งปัญหาขยะล้น และสิทธิมนุษยชนของแรงงาน” แล้วร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นโดยประยุกต์ใช้ องค์ความรู้ทางเศรษฐศาสตร์ในหัวข้อ ดังนี้
 - ความรู้ความเข้าใจเรื่องปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์ สามารถแก้ปัญหาในประเด็นข้างต้น ได้อย่างไร และใช้วิธีการใด ยกตัวอย่าง
 - นักเรียนในฐานะผู้บริโภค จะมีส่วนร่วมในการนำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเศรษฐศาสตร์ มาช่วยลดปัญหาดังกล่าวได้อย่างไร
๒. แบ่งกลุ่มตามความเหมาะสม แล้วร่วมกันสืบค้นการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจในประเทศไทย กลุ่มละ ๑ รูปแบบ แล้ววิเคราะห์การดำเนินกิจกรรมดังกล่าวที่สะท้อนถึงการผลิต การบริโภค การกระจาย และการแลกเปลี่ยน พร้อมกับเสนอแนะการประยุกต์ใช้หลักเศรษฐศาสตร์เพื่อ ให้การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจนั้นเกิดประสิทธิภาพสูงสุด
๓. แต่ละกลุ่มนำเสนอการวิเคราะห์การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและข้อเสนอแนะในรูปแบบที่สนใจ พร้อมยกตัวอย่างประกอบให้ชัดเจน จากนั้นนักเรียนในชั้นเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปความรู้ร่วมกัน

สมรรถนะสำคัญสำหรับผู้เรียน

ความสามารถด้าน

☒ การคิด	☒ การสื่อสาร
☒ การใช้ทักษะชีวิต	☐ การแก้ปัญหา
	☐ การใช้เทคโนโลยี